

Karaktertaktik

Bragt i Berlingske, 9. august 2015

Af Lykke Friis, prorektor for uddannelse

Hver sommer sker det samme. Åbne biler hjemsøger Tisvilde i uge 29. Tourfeltet rammer Champs-Élysées. Og vi bander over sommertemperaturen. Lige så sikkert er det, at vi diskuterer optagelsessystemet til de videregående uddannelser ovenpå »store optagsdag« 30. juli.

I år er et rekord-år. Ikke alene i optag (65.298 nye studerende), men også i afslag til slukørede unge (23.342). Det fik straks nogle til at foreslå, at hele systemet skal omkalfatres. Lad det være sagt med det samme. Der findes næppe et perfekt optagelsessystem. Hvert år afvises topbegavede studerende fra f. eks. lægestudierne, simpelthen fordi pladserne er begrænsede og snitterne skyhøje. Lige så klart er det, at der er tale om en prioritering. Dels har samfundet ikke nødvendigvis brug for så mange kandidater, som det antal der søger. Dels handler det om, hvor mange penge vi vil bruge på optagelse. På Københavns Universitet (KU) alene skulle vi afholde samtaler med ca. 20.000 ansøgere midt i sommerferien. Det koster mange penge, der vel kun kan tages fra de overordnede uddannelsesmidler?

Når det er sagt, kan systemet naturligvis godt forbedres - uden at vi kaster hele systemet på porten og tvinger alle universiteter til at optage på én bestemt måde. Hvad er der f. eks. i vejen med, at nogle universiteter (såsom Syddansk) i højere grad opererer med samtaler som udvælgelseskriterium, mens vi på KU, med mange førsteprioritetsansøgere, gerne vil satse på en minimumskaracter i kvote 1 og individuel bedømmelse i kvote 2?

Umiddelbart er der to fælles justeringer af systemet, der ligger lige for. For det første er der »hurtig i gang-bonussen«, der bevirker, at studerende, som har direkte kurs mod universitetet, kan gange deres karaktersnit med 1,08. Konsekvensen er, at man skal have over 12 i snit for at komme ind på de mest efterspurgte studier. Ikke alene er der ikke belæg for at hævde, at helt unge studerende skulle være mere egnede end ældre. Ordningen er også blevet overhalet indenom af »generation målrettet« : 80 pct. af de nye studerende har i dag en adgangsgivende eksamen, der er højst to år gammel.

Den anden justering knytter sig til de såkaldte suppleringskurser (GSK), der ikke tæller med i karaktergennemsnittet. Altså de kurser man tager efter gymnasiet for at indfri bestemte optagelseskrav. F. eks. skal man have matematik på A-niveau for at læse til læge. Den oprindelige tanke bag suppleringskurser var så-

mænd god nok: Et opsamlingsheat for studerende, der pludselig vil læse noget andet eller ikke var opmærksomme på de specifikke krav, da de planlagde deres gymnasietid. Men i dag er systemet gået over gevind. Ifølge Danmarks Statistik var der mere end 15.000, der tog kurserne i 2014 - eller ca. en femdobling på ti år. En stor del af denne massive vækst skyldes uden tvivl karaktertaktik: taktisk drevne studerende vælger de fag i gymnasiet, hvor det er let for dem at score høje karakterer - for nogle snarere billedkunst end matematik. Når studenterhuen først er på hovedet, kan man snuppe et par fag som supplerings, uden at det trækker snittet ned.

At fastholde dette mørketal (og ikke lade supplerings indgå i snittet) er næppe vejen frem. Slet ikke, hvis man vil have et system, hvor evner, faglighed og kvalitet er ufravigelige kriterier.